

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Union poisťovňa, a. s.**, so sídlom v Bratislave, Bajkalská č. 29/A, IČO: X., proti povinnému **PEBE, s. r. o.**, so sídlom v Novom Meste nad Váhom, Družstevná č. 34/18, 026 01 Bziny, IČO: X., **o vymoženie 1 581,23 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 4 Er 1646/2008, o dovolaní súdneho exekútora JUDr. Ing. K. M., Exekútorový úrad so sídlom v K., proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011 sp. zn. 17 CoE 430/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011 sp. zn. 17 CoE 430/2011 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom uznesením z 5. augusta 2011 č. k. 4 Er 1646/2008-20 exekúciu zastavil, oprávnenej uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. K. M. trovy exekúcie v sume 300,88 €, do troch dní. O zastavení exekúcie rozhodol podľa § 57 ods. 1 písm. h/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok) vychádzajúc z toho, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Rozhodnutie o trovách exekúcie odôvodnil § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého, ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnená.

Oprávnená podala odvolanie proti výrokom o zastavení exekúcie a povinnosti nahradiť exekútorovi trovy exekučného konania. Navrhla, aby odvolací súd vyhlásil exekúciu

za neprípustnú a túto zastavil v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku (z dôvodu výmazu povinného z obchodného registra) a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekučného konania nepriznal, lebo oprávnená z procesného hľadiska nezavinila zastavenie exekúcie, keď k výmazu povinného z obchodného registra došlo ex officio, preto nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie o trovách exekúcie podľa § 203 Exekučného poriadku.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 23. novembra 2011 sp. zn. 17 Co 430/2011 uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení exekúcie potvrdil a výrok o náhrade trov exekučného konania zmenil tak, že súdnemu exekútorovi nepriznal ich náhradu. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku. Tento dôvod pre zastavenie exekúcie totiž predpokladá existenciu povinného, ktorý nemá žiaden majetok, ani na úhradu trov exekúcie. Povinný bol však zrušený bez likvidácie, zanikol dňa 3. augusta 2010 (ex officio), kedy bol vymazaný z obchodného registra bez právneho nástupcu, v dôsledku čoho mala byť exekúcia zastavená podľa § 107 ods. 4 O.s.p. Ak ide o trovy exekúcie, tieto hradí zásadne povinný v zmysle § 197 ods. 1 Exekučného poriadku. Dôvody, za ktoré je možné uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému sú vymedzené v ustanovení § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku. Podľa odseku 1 citovaného zákonného ustanovenia môže sa tak stať v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného. Aplikácia citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy len v prípade, ak exekúcia bola zastavená a zastavenie zaviniť oprávnený a ak je daná príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie. Pre záver o zavinení oprávneného sa zisťuje, či oprávnený pri náležitej opatrnosti mohol predvídať dôvod zastavenia exekúcie. V súvislosti so zánikom právnickej osoby nie je vo všeobecnosti možné pričítať oprávnenej nedostatok náležitej opatrnosti, čo by malo vplyv na zastavenie exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Pretože nebol preukázaný žiaden dôvod podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ktorý by bolo možné v danom prípade použiť, odvolací súd preto zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie tak, že súdnemu exekútorovi náhradu trov nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal súdny exekútor dovolanie z dôvodu, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. K odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo tým, že súd prvého stupňa mu nedoručil ako účastníkovi konania odvolanie oprávnenej, v dôsledku čoho nemal možnosť

k nemu sa vyjadriť a uviesť tvrdenia ku skutkovej a právnej stránke veci. Odvolací súd tak rozhodol vo veci len na základe podaného odvolania, tým porušil procesné práva súdneho exekútora. Odvolací súd náležitým a relevantným spôsobom neodôvodnil rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov exekúcie tak, ako to správne vyhodnotil súd prvého stupňa, ktorý prihliadal na to, že v návrhu oprávnenej na zastavenie exekúcie pre výmaz povinného predchádzal návrh súdneho exekútora, ktorý žiadal exekúciu zastaviť z dôvodu nemajetnosti povinného. Uvedeným postupom došlo k porušeniu základného práva súdneho exekútora na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Konanie pred odvolacím súdom je zaťažené aj inou vadou konania v tom, že ak súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdi, odvolací súd mal jeho rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p.

Oprávnená vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie ako neopodstatnené zamietnuť. Trvala na dôvodoch svojho odvolania s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

V zmysle § 236 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho

rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Dovolaním súdneho exekútora je napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu o zastavení exekúcie, prípustnosť ktorého nevyplýva z § 239 O.s.p. I keď dovolanie súdneho exekútora smeruje tiež proti zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách exekúcie, jeho prípustnosť (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) vylučuje § 239 ods. 3 O.s.p. Konštantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje trovy exekúcie za trovy konania (pozri napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 170/2009, sp. zn. 5 Cdo 170/2011, sp. zn. 6 Cdo 80/2010, sp. zn. 7 Cdo 22/2010 a iné). Dovolanie proti tomuto uzneseniu je tak prípustné len z dôvodu väd uvedených v § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd sa osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania

postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv v občianskom súdnom konaní.

Z obsahu dovolania vyplýva, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa názoru dovolateľa dôjsť tým, že mu nebolo doručené odvolanie oprávnenej proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Dovolačí súd sa stotožňuje s názorom dovolateľa, že v odvolacom konaní došlo z toho dôvodu k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), porovnaj napr. sp. zn. III. ÚS 156/06, sp. zn. III. ÚS 331/04, sp. zn. II. ÚS 174/04.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Koncept spravodlivého súdneho konania vnímaný v rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, zrovnateľne i v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky (viď sp. zn. II. ÚS 116/09, sp. zn. III. ÚS 199/08, sp. zn. IV. ÚS 186/09) vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície – proti jej protistrane (pozri napr. Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I). Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť, nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené (účastníkmi), alebo zabezpečené (súdom) s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (pozri Nideröst-Huber, citované vyššie, Milatová a ďalší proti Českej republike, č. 61811/00, ECHR 2005-V, Mareš proti Českej republike, č. 1414/03, 26. október 2006, Krčmář a ďalší proti

Českej republike, č. 35376/97, 3. marec 2000, Vokoun proti Českej republike, rozsudok z 3. júla 2008, Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike, č. 23083/05, rozsudok z 27. apríla 2010). A to aj takými vyjadreniami protistrany, ktoré sú v ich prospech (viď Göc proti Turecku [VK], č. 36590/97, ods. 55, ECHR 2002-V). Právo na spravodlivé súdne konanie však nie je absolútne a jeho rozsah sa môže meniť v závislosti od špecifických okolností predmetného prípadu (pozri Asnar proti Francúzsku č. 12316/04, z 18. októbra 2007; Vokoun proti Českej republike, č. 20728/05, z 3. júla 2008). Výnimkou sú prípady, keď súd konštatoval, že neoznámenie písomných vyjadrení alebo dokumentov v konaní a nemožnosť sťažovateľa sa k nim vyjadriť nepredstavuje porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v prípade, že by priznanie takýchto práv a možností účastníkom konania nemalo žiaden vplyv na výsledok konania, vzhľadom na to, že prijatý právny prístup neumožňoval diskusiu (pozri, napr. Stepinska proti Francúzsku, č. 1814/02, ods. 18, 15. jún 2004; Sale proti Francúzsku, č. 39765/04, ods. 18 a 19, 21. marec 2006; Verdú Verdú proti Španielsku, č. 43432/02, ods. 26 až 28, 15. február 2007).

Pri riešení otázky, či dovolateľom namietaný nesprávny procesný postup odvolacieho súdu mal za následok odňatie možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), vzal dovolací súd na zreteľ, že súdny exekútor nemal možnosť vopred v primeranom čase sa oboznámiť s odvolaním oprávnenej, ktorým boli spochybnené najmä právne závery súdu prvého stupňa o zastavení exekúcie, ktorej spôsob podmieňoval aj (ne)priznanie náhrady trov exekučného konania súdnemu exekútorovi. Z obsahu spisu nevyplýva, že by súdy doručili súdnemu exekútorovi odvolanie podané oprávnenu alebo že by k otázkam nastoleným v odvolaní sa mal možnosť súdny exekútor vyjadriť v primeranej lehote. Z hľadiska sledovaných cieľov spravodlivého súdneho konania zabezpečujúceho právo účastníkov na rovnosť zbraní a kontradiktórne súdne konanie, je v predmetnom prípade procesným deficitom (a to aj podľa procesnej úpravy v Slovenskej republike – viď § 209a ods. 1 O.s.p.) taký postup súdu, ak sa účastníkovi konania neposkytne možnosť oboznámiť sa s obsahom riadneho opravného prostriedku protistrany a nie je mu ani umožnené na tento reagovať v tom smere, aby mal možnosť ovplyvniť konečné rozhodnutie súdu o jeho právach a povinnostiach.

Podľa § 209a ods. 1 O.s.p. ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete, doručí súd prvého stupňa odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov, aby sa k odvolaniu vyjadrili.

Zo spisu exekučného súdu vyplýva, že oprávnená podala proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 5. augusta 2011 č. k. 4 Er 1646/2008-20 o zastavení exekúcie a náhrade trov exekúcie priznaných súdnemu exekútorovi odvolanie 19. augusta 2011. Súd prvého stupňa v rozpore s citovaným ustanovením § 209a ods. 1 O.s.p. odvolanie oprávnenej riadne súdnemu exekútorovi ako účastníkovi v tomto štádiu konania (§ 37 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku) nedoručil a následne vec predložil odvolaciemu súdu, ktorý o odvolaní rozhodol uznesením z 23. novembra 2011 sp. zn. 17 CoE 430/2011 bez jeho doručenia súdnemu exekútorovi.

Právo účastníka konania na to, aby mu súd doručil odvolanie iného účastníka, patrí k základným a neopomenuteľným procesným oprávneniam účastníka konania, pretože nedoručením odvolania totiž odníma možnosť uplatnenia procesného práva vyjadriť sa k úkonu druhého účastníka konania, ktorým inicioval odvolacie konanie, dať na posúdenie odvolaciemu súdu vlastnú argumentáciu, s ktorou – ak by ju neprijal – by sa musel odvolací súd vypořadať; takýmto chybným postupom súdu odníma sa účastníkovi právo na spravodlivý proces. Preto ak odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s § 209a ods. 1 O.s.p. a sám tento nedostatok v odvolacom konaní neodstránil, tým, že napriek uvedenému nedostatku odvolanie oprávnenej vecne prejednal a o ňom rozhodol, odňal súdnemu exekútorovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Nedoručením odvolania oprávnenej súdnemu exekútorovi bolo mu znemožnené vyjadriť sa k tomuto odvolaniu a tým mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že v konaní na odvolacom súde došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.). Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími dôvodmi, z ktorých súdny exekútor vyvodzoval opodstatnenosť svojho opravného prostriedku.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2013

JUDr. Daniela Švecová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Viera Čulenová